

2. Кручиніна Т. Переваги й недоліки електронного документообігу. Секретарь-референт. 2014. № 10 (141). - С. 26–31.

3. Писаренко В. П. Переваги електронного документообігу в управлінській діяльності. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2011. № 4 (2). С. 157–160.

4. Ситник І. П., Мельниченко А. І. Системи електронного документообігу в електронному бізнесі. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2015. Вип. 4. С. 174–178.

УДК 502.13:33

Конопльова В.О.,
студентка 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища»
Пастернак О. М.,
к.х.н., доцент, доцент кафедри раціонального природокористування
та охорони навколишнього середовища
Маріупольський державний університет

ШЛЯХИ ПОСИЛЕННЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В Україні майже не здійснюється цілісна послідовна державна політика у сфері екологізації економічного розвитку, що визначає запровадження та виконання принципів раціонального природокористування та зменшення негативного впливу на екологічні об'єкти в наслідок антропогенної діяльності. Аналіз динаміки абсолютних та інтегрованих показників техногенного навантаження на навколишнє природне середовище свідчить про те, що екологічна ситуація у природному довкіллі, як життєво важливого середовищі для існування людини, залишається досить складною.

Ефективний підхід до управління екологізації сучасної економіки повинен враховувати дані особливості і спиратися як на адміністративно-контрольні, економічні, так і на соціально-політичні, психологічні, морально-етичні інструменти управління.

Екологізація економіки та перехід до сталого розвитку мають забезпечити вирішення соціально-економічних завдань, завдань збереження сприятливого стану навколишнього середовища і природно-ресурсного потенціалу з метою задоволення життєвих потреб нинішнього і майбутніх поколінь. Відзначається, що основне завдання сталого розвитку України полягає в забезпеченні динамічного соціально-економічного зростання, збереження навколишнього середовища та раціональне використання природно-ресурсного потенціалу шляхом побудови високоефективної економічної системи, яка стимулює продуктивну працю, науково-технічний прогрес, має соціальну спрямованість [1].

Екологізація економіки повинна охоплювати всі галузі економіки країни. Наприклад серед напрямків екологізації промислового виробництва, можна виділити наступні:

- реструктуризація економіки шляхом мінімізації числа багатовідходних виробництв і екологічно небезпечної продукції;
- кооперування різних виробництв з метою рециклінгу відходів, їх максимального використання в якості вторинної сировини;
- створення високозамкнутих виробничих систем;
- розробка і запуск виробництв інноваційної продукції з тривалим життєвим циклом, що дозволяє здійснювати повернення товарів у виробництво після їх морального і фізичного старіння;

– підвищення рівня очищення промислових відходів від забруднюючих речовин, впровадження високоефективних технологій уловлювання відходів з подальшою їх утилізацією [2].

Виконання цих задач дозволить не тільки покращити екологічну ситуацію в країні, а й принесе неабияку економічну вигоду.

Основою процесу екологізації економіки в Україні має стати гармонізована з міжнародним законодавством нормативно-правова база у галузі охорони навколишнього середовища, урегулювання відносин в еколого-економічній сфері відповідальності за нанесення шкоди навколишньому середовищу. Основи такого законодавства в нашій країні уже створені, проте вони потребують подальшого удосконалення [3].

Головними досягненнями міжнародного співробітництва України в сфері екологізації економіки є:

- відображення національних інтересів і позиції держави в директивних документах і рішеннях форумів міжнародних міжурядових організацій;
- розширення сфери міжнародного співробітництва, завдяки укладанню нових угод, договорів і програм;
- твердження міжнародно-політичного авторитету України і вдосконалення національної правової бази;
- підвищення екологічної кваліфікації (правової, технологічної) і методології управління, спрямованої на поліпшення екологічної ситуації в Україні;
- отримання, завдяки міжнародній співпраці, допомоги в сфері охорони навколишнього середовища тощо.

Стабілізація екологічної ситуації в Україні багато в чому залежить від ефективності проведених у країні економічних реформ, їх відповідності цілям формування стійкого типу розвитку економіки. І тут надзвичайно важливі заходи щодо створення за допомогою ефективних ринкових інструментів і регуляторів сприятливого клімату для розвитку всіх сфер бізнесу, що сприяє екологізації економіки.

Основою відродження економіки України повинна стати екологізація економічного розвитку – перехід до біосферосумісного типу технологічного розвитку на основі комплексного використання природних ресурсів, зниження ресурсомісткості виробництва, створення замкнутих матеріально-енергетичних циклів, орієнтації на відновні та екологічно чисті джерела енергії [4].

Перехід до сталого розвитку в Україні може здійснитися через такі напрямки екологізації:

- зростання енергоефективності та розвиток відновлюваних джерел енергії, впровадження заходів економічного стимулювання скорочення викидів, скидів, утворення та утилізації відходів;
- перехід до екологічно безпечного громадського транспорту – основного виду пересування в великих містах;
- розвиток екологічно безпечних технологій реконструкції житлово-комунального комплексу та будівництва нового житла;
- розвиток механізмів економічного регулювання створення і впровадження екологічно чистих технологій, переходу до системи добровільної екологічної сертифікації об'єктів нерухомості з урахуванням міжнародного досвіду застосування екологічних стандартів;
- заохочення розвитку сталого туризму, включаючи сертифікацію послуг з метою збереження і розвитку екологічної інфраструктури та цінності екосистеми і біорізноманіття;
- підтримку виробництва товарів, розрахованих на максимально тривале використання;
- введення регламентів і механізмів їх застосування з метою запобігання веденню сільськогосподарських робіт на малопродуктивною землею, пропонуючи при цьому

альтернативні економічні можливості використання таких земель, включаючи заходи з охорони навколишнього середовища;

– реалізація ініціативи «зеленого» оподаткування, які стимулюють застосування екологічних інновацій та екологічну ефективність у виробничих процесах (наприклад, плата за забруднення, зниження податкової ставки при проведенні науково-дослідних і конструкторських робіт, фіскальні стимули).

Проаналізувавши досвід екологізації економіки у світі, можна зробити висновок, що у багатьох країнах цей процес проходить досить активно. У країнах впроваджуються ресурсозберігаючі технології, сільське господарство набуває більше екологічних рис, поширюються програми щодо стимулювання екологічної свідомості виробників.

На відміну від більш розвинених країн світу, екологізація економіки в Україні відбувається набагато повільніше, як і у більшості пострадянських держав. На даний час екологізація економіки повинна охоплювати усі галузі економіки країни. Стабілізація екологічної ситуації напряму залежить від ефективності проведених економічних реформ. Тож надзвичайно важливими є заходи щодо створення сприятливих умов для розвитку екологічних ініціатив у всіх виробничих сферах.

Література:

1. Про Концепцію сталого розвитку: Закон України від 24.12.1999 № 1359-XIV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14>.

2. Малышева Т. В., Ганеева Г. А. Организационно-экономические особенности распределительной логистики нефтехимических производств. Вестник Казанского технологического университета, 2014, № 21. С. 432–435.

3. Мартусенко І. В., Погрішук Б. В. Регіональна економіка: навч. посіб. Тернопіль, 2010. 241 с.

4. Лапко О. О. Державне регулювання інноваційної діяльності: економічний механізм і його вдосконалення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. «Організація управління, планування і регулювання економікою». К., 2000. 32 с.

Мітюшкіна Х.С.,

к.е.н., доцент кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища
Маріупольський державний університет

ДЕСТРУКТИВНИЙ ВПЛИВ ЛЮДИНИ НА ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ

Нова парадигма еколого-економічної безпеки країн сьогодні формується на фоні актуалізації й активізації концепції сталого розвитку XXI століття. Завдання, яких сьогодні намагаються дотримуватися всі країни світу офіційно затверджені ООН у 2015 році й включають 17 цілей і 169 конкретних положень [1]. Серед інших слід виокремити цілі 14 Life below water (Збереження морських екосистем - збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку) та 15 Life on land (Збереження екосистем суші - захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття).

Досягнення цих цілей потребують активізації зусиль щодо встановлення власних показників розвитку природно-заповідного фонду та дотримання критеріїв міжнародних угод.

Згідно даних Міністерства навколишнього середовища та природних ресурсів України стан природно-заповідного фонду (ПЗФ) у 2018 році виглядав таким чином: ПЗФ України мав у своєму складі 8396 територій та об'єктів загальною площею 4,318 млн. га в межах території України (фактична площа 3,985 млн. га) та 402,5 тис. га у межах акваторії Чорного моря [2].